

Ecologisch beheer in een notendop

Of ecologisch beheer op golfbanen zal worden toegepast, is niet langer de vraag. De vraag is nu meestal hoe dit kan worden uitgevoerd zonder al te hoge kosten. Het kan zonder extra kosten; gewoon een kwestie van snoeien en opruimen in de wintermaanden en minder maaien. Planning en communicatie zijn hierbij een belangrijk onderdeel voor het slagen ervan.

TEKST: MARCO BLOM – FOTO'S: GREENKEEPER INTERNATIONAL

Projectmatig beheer heeft altijd beperkende factoren: gebrek aan personeel, tijd en geld. Het is daarom belangrijk om de doelstelling zo reëel mogelijk te houden. De controle zal snel worden verloren als doelstellingen niet worden uitgevoerd. De eerste stap voor ecologisch beheer is het lokaliseren van de potentiële gebieden en beschrijven van de te verwachten eindbeelden en hoe deze worden bereikt. Je moet dus de natuurlijke processen op de golfbaan begrijpen. Om het succes te ver-

groten is betrokkenheid van alle greenkeepers en leden belangrijk. De uitvoerenden moeten hetzelfde doel voor ogen hebben; de leden moeten dit waarderen en de moeite waard vinden. Het ecologische beheer moet onderdeel zijn van het jaarplan en langetermijnplan. Communicatie is hierbij belangrijk omdat het om kwetsbare gebieden gaat. Informeer dus niet alleen de greenkeepers, maar vooral ook de leden. Dit is niet altijd een dankbare taak maar als spelers goed zijn geïnformeerd, zal dit

in de toekomst voorkomen dat er conflicten ontstaan tussen spel en natuur.

Herstellen van leefgebieden

Het ontwikkelen van een lange termijnplan is de sleutel tot succes bij natuurbeheer. Het maken van een Ecologisch ManagementPlan (EMP) met leefgebiedrestauratie heeft meer effect op diversiteit van de golfbaan en de aantrekkingskracht op de fauna dan bijvoorbeeld het plaatsen van nestkasten voor vogels en vleermuizen. Door de juiste leef-

omstandigheden te creëren, zullen deze dieren zich hier blijvend vestigen. Welke soorten flora of fauna wil je stimuleren? Hoe kan dat bereikt worden? Welke 'rode lijst'soorten zijn al aanwezig? Welk beheer heeft er in het verleden plaatsgevonden? De antwoorden op deze vragen zullen ook enige vorm van studie met zich meebrengen om tot het gewenste resultaat te komen.

Hooilandvegetatie

Op veel golfbanen is het aantal speelrondes per jaar gestegen. Om doorloop te bespoedigen wordt de gehele baan soms gemaaid waarbij de rough nergens langer is dan 10 cm. Het doel is om hooiland te krijgen tussen de verschillende holes zonder het spel te vertragen of een extra hindernis te geven. Door minder te maaien, en vooral pas na de zaadvorming van de doelsoorten, is karakter en kleur aan de open gebieden te geven. Na een jaar kan er wel een stijging aan biodiversiteit van 50% zijn voor zowel flora als fauna. Of verschravingsbeheer het gewenste resultaat geeft, hangt van de grondsoort af maar door 'niets' te doen op het juiste moment is deze 'bio-indicator' een bewijs van succes. Het minder frequent maaien van deze gebieden geeft een besparing op manuren en middelen.

Open bos met orchideeën

Wat vroeger een open (beheerst) bos met orchideeën was, kan door achterstallig

Met natuurvriendelijk beheer kan je zo'n mooi bloeiend open bos met orchideeën in het voorjaar krijgen.

beheer een verwaarloosd bos met een dicht struikgewas zijn geworden. Door licht- en luchtconcurrentie van deze struikvormers zijn de orchideeën verdwenen. Herstel kan door het gebied te verdelen in beheersbare zones en deze gedurende vijf jaar aan te pakken om een open en lichte strooisellaag te creëren. Bewerk de ergste stukken het eerst. Verwijder de dichte onderbegroeiing met wortel en al zoals bramen, kleeftkruid, klimop en varens. Deze hebben een verstikkend effect op de omgeving. Kap ook ongewenste boomsoorten en ruim dood hout op. Plant eventueel de gewenste boomsoorten. Maak de hoeveelheid werk per zone af voor het nieuwe groeiseizoen begint. Dit is essentieel om het gewenste eindbeeld te halen. 'Monitoor' vervolgens elk jaar en stuur bij. Na anderhalf jaar is het eerste resultaat al zichtbaar en de moeite waard.

Wintermaanden

Ecologisch beheer kan met visie, goede communicatie en kennis zonder extra kosten in het jaarlijks beheer worden uitgevoerd. Het meeste werk gebeurt tijdens de wintermaanden. Het heeft een positief effect op de beleving van de golfbaan als geheel. Greenkeepers zijn veel bezig met het uitvoeren van verbeteringen. Het overgrote deel hiervan is gebaseerd op de golfsport zelf, maar bekijk het op een breder vlak en pas deze natuurgebieden in bij het totale beheer. Dan kan er nog veel bereikt worden. Ons vak bestaat uit zoveel meer dan alleen maar grasmaaien. Onze eigenwaarde, plezier in het vak en respect voor greenkeepers wordt zoveel beter als wij verder kijken dan alleen het gras. 🌿

Hooiland geeft karakter en kleur aan de baan. Dit bereik je door minder frequent te maaien. Bovendien geeft het meer biodiversiteit van zowel flora als fauna.

Interessante internetsites

www.natuur.nl (Natuur in Nederland)
www.natuurnet.nl (Kennismakelaar natuur, adviesbureaus, brancheorganisaties)
www.milieu.net (Natuur en Milieu netwerk)
www.ravon.nl (Reptielen, amfibieën en vissonderzoek Nederland)
www.sovon.nl (Vogelonderzoek Nederland)
www.ivn.nl (Vereniging voor natuur- en milieueducatie)

<http://www.natuur.nl>